

Ne tikai Vecpiebalgas, Cēsu novada un visas Latvijas bagātība ir gleznainais Alauksts un Inesis. Daudzu iecienīta atpūtas vieta, kur vasarā gūt veldzi, pamakšķerēt, tā arī jauka dzīves vai laba uzņēmējdarbības vieta ezera krastā. Gada sākumā Cēsu novadā izstrādāta “Cēsu novada

ūdenstilpju apsaimniekošanas koncepcija”. Maijā pašvaldība novada ezeru apsaimniekošanu deleģēja Gaujas Ilgtspējīgas attīstības biedrībai. Tā saņēmusi pilnvarojumu organizēt licencēto makšķerēšanu Alauksta un Ineša ezeros. Taps ezeru izmantošanas Saistošie noteikumi. Pēdējā laikā Piebalgas pusē izskan

jautājums – kas būs ar mūsu ezeriem, jo ne viens vien dzirdējis, ka ir apsaimniekotājs, notiek kontrolzveja pētījumam, būs saistošie noteikumi, bet kā tas ietekmēs viņu ikdienu, konkrētu atbildi neviens nav sniedzis. Kas uztrauc piebaldzēnus? Ar kādiem motorizētiem transporta līdzekļiem ezeros drīkst vai drīkstēs braukt,

kā tiek vai tiks kontrolēta zvejošana, makšķerēšana? Kā rūpēsies par zivju resursiem un ezeru ekosistēmu? Kādas pārmaiņas notikušas un kas gaidāms, “Druva” centās noskaidrot, uzklusot dažādus viedokļus.

Ezeru bagātība jāizmanto racionāli

Cēsu novada domes priekšsēdētāja Inese Suija – Markova atgādina, ka Cēsu novadā ir 64 ezeri un upju posmi, kas pieder pašvaldībai vai kuras valsts nodevusi valdījumā. To apsaimniekošana deleģēta Gaujas Ilgtspējīgas attīstības biedrībai.

“Ezeru apsaimniekošana ir pašvaldības atbildība, kopā ar biedrību ir to praktiski labāk izdarīt. Pašvaldība pasūtīja Alauksta, Ineša un Zobola ezeru zivsaimnieciskās stratēģijas izstrādi, tās īstenošanu dzīvē veiks biedrība,” stāsta I.Suija – Markova. Viņa atzīst, ka par Alaukstu un Inesi ir liela interese. Vispirms jau piekrastes iedzīvotājiem, kuri tur dzīvo, aktīvā tūrisma uzņēmējiem, kuri vēlas attīstīt dažādus pakalpojumus un, protams, makšķerniekiem un zvejniekiem. “Tie ir publiskie ezeri, un vērtējam no trim aspektiem – atpūtas iespējām, ekoloģijas, jo svarīgi saprast, kas notiek ar ezeru un vēl - kāda ir ūdens kvalitāte. Būtiski ir sabalansēt

atpūtnieku, uzņēmēju, vietējo iedzīvotāju intereses.

Pašvaldības līdz šim, piesaistot Zivju fonda līdzekļus, pirkušas

un laidušas ezeros zivis, bet kas notiek tālāk, kāda ezeram ir

◆ALAUKSTS.

makšķernieku slodze, kādas zivju sugas, mēs nezinām, tāpēc vajadzīgs pētījums. Kad būs apzināta situācija, problēmas un riski, gan biedrība, gan pašvaldība, gan ieinteresētie vecpiebaldzēni, vienosimies, kādus gribam redzēt savus ezerus un kā sasniegt mērķus,” skaidro I.Suija – Markova un piebilst, ka svarīgi ir radīt apstākļus, lai ieguvēja būtu visa sabiedrība. Viņa arī mudina, ja ir kādas biedrības vai iedzīvotāju grupas, kuras gatavas iesaistīties ezeru apsaimniekošanā, tos izmantot aktivitātēm, kam ir viedoklis, kā labāk apsaimniekot ezerus, lai sadarbojas ar Gaujas Ilgtspējīgas attīstības biedrību.

Domes priekšsēdētāja vietniece arī vērs uzmanību, ka likumdevējs nav ļāvis ierobežot ezeru izmantošanu. Nebūs tā, ka kādam, kurš atbrauks, tas tiks liegts. Var diskutēt, kur drīkst braukt ar ūdenstransporta līdzekļiem. I.Suija – Markova atgādina, ka līdz šim nevienā novada ezerā nav bijusi licencēta makšķerēšana. Ezeru resursu atjaunošanā ieguldīti sabiedrības līdzekļi, un makšķerniekiem ir jādalās ar ieguvumiem, vismaz nopērkot licenci. □

Sarunām jābūt konstruktīvām

Gaujas Ilgtspējīgas attīstības biedrība trīs mēnešus apsaimnieko novada ezerus.

“Apskojam ezerus, kontrolējam, vai nav maluzvejniecība, vai nav izlikti nelegāli mурdi, tikli, vai tiek ievēroti makšķerēšanas noteikumi, vai lomā ir atļautās zivis, vai tie, kam ir zvejas licences, ievēro noteikumus,” skaidro biedrības vadītājs Ainārs Šteins un uzsver, ka dažādu pārkāpumu ir aizvien mazāk.

Lai gan ezeru novadā daudz, īpašu uzmanību arī biedrība pievērš Inesim un Alaukstam. A.Šteins nepiekrīt, ka biedrības pārstāvji nerunā ar iedzīvotājiem, neuzklausa viņu viedokli, kā apsaimniekot ezerus. “Pēc pašvaldības pasūtījuma top Ineša un Alauksta zivsaimnieciskā stratēģija. Abos ezeros veikta zinātniskā zveja un hidrobioloģiskā izpēte. Varēsim salīdzināt datus ar 2014.gadā veikto izpēti un zinātnieku rekomendācijām. Kad būs rezultāti un speciālistu secinājumi, aicināsim iedzīvotājus uz sarunām, informēsim par situāciju, iecerēm un uzklusīsim sabiedrības viedokli, kas, viņu-

prāt, pareizāk būtu darāms. Katram, kam īpašums Alauksta vai Ineša krastā, tiks izsūtīts uzaicinājums uz tikšanos. Konsultācijas jau notiek, esam daudz runājuši ar iedzīvotājiem. Ja ar kādu konkrēti ne, tas nenozīmē, ka ne ar vienu. Tā nebūs parunāšanās, kādu varējām sarīkot pirms trim mēnešiem, kad uzņēmāms apsaimniekot ezerus, bet jau būs zinātniskās izpētes dati par situāciju ezeros un speciālista ieteikumi, kas būtu jādara,” stāsta A.Šteins.

“Druvai” vairāki piebaldzēni, kuri dzīvo Alauksta krastā, pauda neizpratni, ka vairs nav aizliegts ezeros braukt ar motorizētiem ūdenstransporta līdzekļiem, un izteica bažas, ka nejutās droši peldēties vai makšķerējot. Savulaik Vecpiebalgas novada Saistošajos noteikumos bija norādīts, kad, kur to drīkst darīt. A.Šteins skaidro, ka pērn 1.jūlijā Vecpiebalgas apvienības pārvalde neuzskatīja, ka šie Saistošie noteikumi būtu jāaktualizē un tie vairs nav spēkā. Alaukstā un Inesī nevienam nav ne privilēģiju, ne ierobežojumu. “Agrāk daudzviet makšķerēju Vecpiebalgas ezeros, par to, ka ir pašvaldības noteikumi, nezināju, neviens nekad neko neaizrādīja. Makšķernieks nēlasīs noteikumus kaut kur internetā, bet pie

ezerā. Būtiska ir informēšana un kontrole. Arī šodien daudzi domā, ka vecie noteikumi ir spēkā. Atbilstoši normatīvajiem aktiem kontroli nodrošina Valsts Vides dienests, pašvaldības un valsts policija, kā arī sabiedriskie inspektori. Cēsu novadā darbojas divi sabiedriskie inspektori. Biedrībai ir tehniskie resursi, lai reaģētu, ja konstatēts kāds pārkāpums,” stāsta biedrības vadītājs un pauz pārliecību, ka biedrības un iedzīvotāju viedokļi sakrīt, ka par ezeru jā rūpējas. Dažkārt vietējiem šķiet, ka noteikumiem pret iebraucējiem jābūt stingrākiem, atzīst A.Šteins, bet atgādina, ka tie ir publiskie ezeri, to nedrīkst aizmirst. “Licencētajā makšķerēšanā noteikumi paredz, ka vietējiem var būt gan priekšrocības, gan atlaides, bet nedrīkst aizliegt kādam makšķerēt ezerā,” stāsta A.Šteins un piebilst, ka Ministru kabineta noteikumi “Licencētās makšķerēšanas, vēžošāšanas un zemūdens medību kārtība” reglamentē, kā kas darāms, ko drīkst, ko ne.

“Saistošajiem noteikumiem jābūt zinātniski pamatotiem, kāpēc aizliegt Alaukstā braukt ar motorizētiem ūdenstransporta līdzekļiem. Ūdenstransporta līdzekļu vadītājiem, tāpat kā autovadītājiem, ir noteikumi, kas jāievēro. Peldētāvās iebraukt nedrīkst. Bet

vai peldētava ir apzīmēta, norobežota, vai ir izlikta norāde zīmes? Robežas ir jāiezīmē dabā, ja atbrauc svešinieks, lai viņš saprot,” viedokli pauz biedrības vadītājs un uzsver, ka noteikumos var paredzēt, cik metru no krasta ir ierobežots braukšanas ātrums.

“Ezers nesaprot politiku. Pieļauju, ka pirms astoņiem gadiem pašvaldība varēja pieņemt Saistošos noteikumus, kuros bija aizliegumi un ierobežojumi. Noteikumiem jābūt balstītiem uz likumiem, zinātniskiem pētījumiem, tie nedrīkst būt pret kādu sabiedrības grupu. Varam kaut ko ierobežot, bet jā rēķinās, ka Alauksts, Inesis ir publiski, tie nepieder ne privātpersonām, ne pašvaldībai, bet valstij – mums visiem,” atgādina A.Šteins.

Viens no biedrības uzdevumiem ir kontrolēt ūdens kvalitāti ezeros, veikt regulāras pārbaudes. Vasaras sākumā Alauksta ūdens bija zili zaļš. Vietējie stāsta, ka tā uz dažām dienām notiek katru gadu, tad atkal ūdens ir tīrs. Biedrība izplatīja ziņu, ka Alaukstā, iespējams, ir zilaļģes. Atpūtnieki atsauca rezervācijas, jo peldēties ezerā nedrīkst. “Neticām, ka tās ir zilaļģes, bet iespējams, ka ir. Arī profesionāli atzina to pašu – iespējams. Kad konstatēja aizdomas, tika ņemtas

analīzes. Zilaļģu Alaukstā nebija. Kā vajadzēja rīkoties? Gaidīt četras dienas un tad paziņot, ka ir zilaļģes, vai brīdināt, ka iespējams apdraudējums. Mūsu uzdevums ir informēt sabiedrību, iet vai neiet peldēties, ir katra paša ziņā,” situāciju skaidro A.Šteins. Vecpiebaldzēniem, tāpat arī biedrībai, skaidrojamu jautājumu ir daudz. Būtiskākais – rast kopīgu risinājumu, sadarboties kopīgam mērķim, lai Alauksts un Inesis ir zivīm bagāti, jauka atpūtas vieta, un tie, kas dzīvo tā krastos, jūtas labi. “Vietējās kopienas iesaiste ezeru nosargāšanā, uzraudzībā ir ļoti svarīga. Kurš gan labāk zina par problēmām, ja ne tie, kas dzīvo to krastos,” uzsver A.Šteins. □

Lappusi sagatavoja
SARMĪTE FELDMANE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no
Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.
Par saturu atbild projekta īstenotājs
izdevniecība SIA “Cēsu Druva”.